

83/84 İnşikak Suresi

1. İlk beş ayette dile getirilen şart cümlelerinin cevabı konusunda farklı görüşler ortaya konmuştur. Âlimlerin önemli bir kısmı, Nebe ve Nâziât surelerinde ortaya konan kıyamet ve hesapla ilgili açık bilgilerden dolayı cevabın hazfedildiğini (söylenmediğini) dile getirirken, bazıları 2 ve 5. ayetleri, bazıları 6. ayeti, cevap cümlesi olarak değerlendirmişlerdir. 7. ayeti ve devamındaki ayetleri cevap sayanlar, 6. ayeti tire cümlesi kabul etmişlerdir (Maverdî, *en-Nüket*). Bizce bu görüşlerin hepsinin haklı gerekçeler barındırmasına rağmen cevabı tek başına ortaya koymaya yetmediğini düşünerek tespitlerin tamamını değerlendirmeye çalıştık.

2. “Hâra-Yehûru” fiili, dönmek, dönüşmek, bozulmak, helak olmak, konuşmak anlamlarına gelmektedir. Helak olmak ve hesap vermek diye çevirenler olmuştur (Zemahşerî, *Keşşaf*; Razî, *Mefatihü'l-Gayb*; Hamdi Yazır, *Hak Dini*).

3. “Şafak” kelimesi, dilimizde tan yerinin ağarması anlamına gelse de tefsircilerin ve Arap dilcilerinin ortak kanaati akşam ufukta beliren gurubun kızılıığı veya o kızılığın ardından beliren beyazlıktır (Hamdi Yazır, *Hak Dini*).

4. Çeşitli evrelerden geçerek hayatını sürdüren insan, benzer evrelerden geçerek hayatını tamamlayacak, ölecek ve tekrar dirilecektir (82/İnfitar 8, 9). İnsanların nesil nesil toplanıp bir araya getirileceğinin de kastedilmiş olma ihtimali yüksektir (Zemahşerî, *Keşşaf*). Dolayısıyla ayet, dirilmeyi vurgulu bir şekilde dile getirmektedir. Kâfirler için uyarı, müminler için müjde olan bu ayetleri Hz. Peygamber ve arkadaşlarının kurtuluş ve zaferine işaret kabul edenler de mevcuttur (Hamdi Yazır, *Hak Dini*).